

MICALET TEATRE

Propostes didàctiques

La gallina que pogué regnar

Elaborades per Víctor Latorre, Francesc J. López,
Mario Máñez i Pilar Martínez

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL:

AUTOR:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Si hagueres de participar en una escenificació de l'obra que has llegit, quin personatge t'agradaria representar?

.....

Explica per què.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Marca amb una creu el que penses del llibre:

☐ M'ha agradat.

☐ No m'ha agradat.

☐ M'han agradat algunes coses i altres no.

Explica el perquè de la teua resposta:

.....

.....

3. Ara explica per què recomanaries als amics i les amigues que el llegiren o per què no el recomanaries.

.....

.....

.....

.....

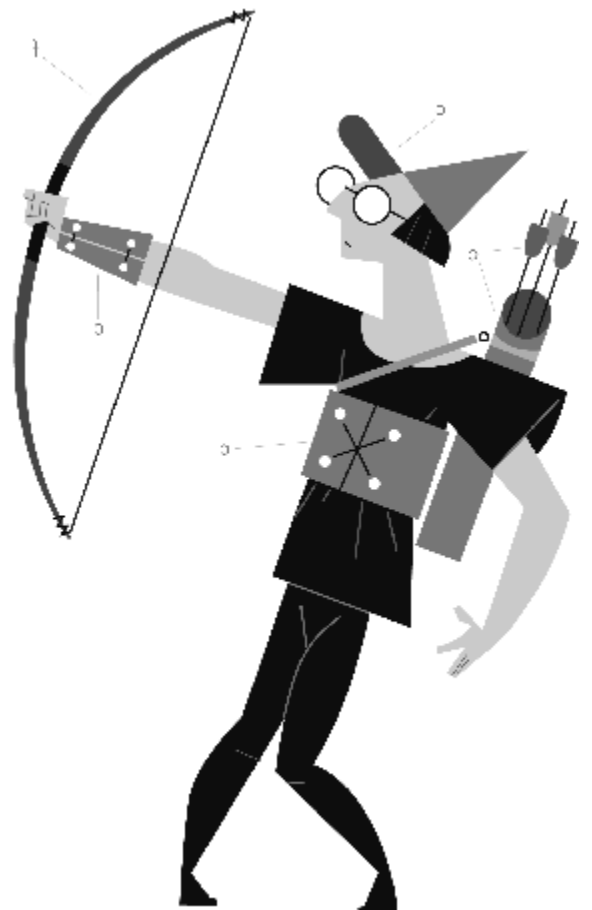
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. L'ARGUMENT

1.1. De les afirmacions següents sobre l'argument, n'hi ha tres que no són certes. Troba-les i subratlla-les.

- a) El príncep no es pot quedar fadri.
- b) El príncep declara, en un edicte, que la donzella que es cure es podrà casar amb ell.
- c) Acudeixen milers de pretendents.
- d) Després de moltes seleccions, només es queden tres candidates del gust del rei.
- e) El príncep, sense adonar-se'n, invoca la Mort i aquesta se li presenta al davant per emportar-se'l.
- f) El príncep fa trampes i guanya a la Mort.
- g) La gallina Pepeta es presenta davant del príncep per salvar-lo però no vol casar-se amb ell perquè ja té Quico, que és molt més apropiat.
- h) Pepeta és una gallina que vol volar. Cornèlia la hi ensenya.
- i) Anant cap al castell, Pepeta ajuda una velleta que li regala una paella, s'encara amb un caçador, una rabosa i un drac i salva el pollastre Quico d'una mort segura.
- j) En agraïment per l'ajuda de Pepeta al príncep, aquest dicta una ordre per la qual un ou caigut passa a formar part de l'escut del regne.

2. ELS PERSONATGES

2.1. *Personatges*

2.1.1. Ací tens la llista de personatges que apareixen en l'obra.
Indica en quines escenes apareixen.

PERSONATGES	ESCENES EN QUÈ APAREIX
Turistes	
Príncep	
Ferran el xarraire	
Pepeta	
Cornèlia	
La Mort	
Quico	

2.2. *Humans i animals*

2.2.1. Completa la graella amb dos personatges humans i dos d'animals personificats.

PERSONATGES	HUMANS
	ANIMALS PERSONIFICATS

2.3. Personatges principals i secundaris

2.3.1. Ara escriu el nom de dos personatges que consideres principals i dos que consideres secundaris.

PERSONATGES PRINCIPALS
PERSONATGES SECUNDARIS

2.4. Els adjectius

2.4.1. Fixa't en l'exemple i defineix cadascun dels personatges següents amb tres adjectius.

Príncep:

La Mort: *trista* *terrorífica* *repel·lent*

Pepeta:

Quico:

3. L'ESPAI ESCÈNIC

- 3.1. Alguna de les escenes de l'obra s'inicia amb una acotació en què s'explica com és l'escenari en el qual es desenvolupa l'acció. Fixa't en l'exemple i escriu una escena que es desenvolupi en cadascun d'aquests decorats:

DECORAT	ESCENES
el teatre	Escena I
exterior del castell	
interior del castell	
jardí de les gallines	
el bosc	

- 3.2. Tria dues de les escenes que més t'hagen agradat i dibuixa com imatges que pot ser l'escenari de cadascuna.

Escena...

Escena...

4. EL VESTUARI

4.1. *Les disfresses*

4.1.1. Explica com vestiries aquests personatges per eixir en l'obra.

El príncep:

.....

La Mort:

.....

Pepeta:

.....

Quico:

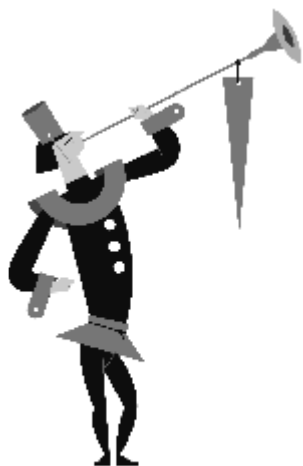
.....

4.1.2. Completa la disfressa amb una màscara que els identifique.

Dibuixa-les ací.

El príncep	La Mort

Pepeta	Quico

5. TALLER DE LA PARAULA

5.1. Contem històries...

5.1.1. Amb la classe en cercle, conta als companys i les companyes una història que conegues o una anècdota que t'haja ocorregut. No t'oblides de disfressar-te i d'acompanyar la paraula amb els gestos del cos i de les mans com també de l'expressivitat de la cara.

5.1.2. Demana als companys i les companyes que facen el mateix i divertiú-vos.

5.2. Les històries en què hi ha animals que apareixen personificats i parlen són molt comunes en l'imaginari popular. Sabries reconèixer el conte popular al qual pertanyen les imatges següents? Per a ajudar-te un poc, en la graella següent hi ha tots els títols.

IMATGE N.	TÍTOL
	<i>Alicia en terra de meravelles</i>
	<i>L'aneguet lleig</i>
	<i>El llibre de la selva</i>
	<i>El gat amb botes</i>
	<i>La Caputxeta Vermella</i>
	<i>Les aventures d'en Pinotxo</i>

1

2

3

4

5

6

- 5.3. Visita la biblioteca de l'escola. Tria un llibre que t'agradi i escriu en un full per què l'has triat (pel títol, pel dibuix de la coberta, pel resum de la coberta posterior, perquè coneixes l'autor o l'autora, etc.). En acabar enganxa el teu escrit en el tauler d'anuncis de la classe perquè els companys el coneguen.
- 5.4. Després de llegir-lo, també pots explicar, usant el mateix procediment, si t'ha agradat o no i per què.
- 5.5. Relaciona aquestes històries i d'altres que conegues, amb la manera com les has conegudes:

La Caputxeta Vermella •	• L'he llegida en un llibre
El gat amb botes •	• Me l'han contada a casa
La Blancaneus •	• Me l'han contada a escola
El dimoni fumador •	• L'he vista a la tele
Joan el cendrós •	• L'he vista al cinema
	• Altres

6. TALLER DE TEXTOS

6.1. *Les acotacions*

- a) L'autor, en lletra cursiva i entre parèntesis, dóna indicacions sobre com han de ser el decorat, el vestuari, la música, el moviment dels actors o la intenció de la frase. Fixat en l'exemple i completa la graella següent amb les notes que pugues traure de les acotacions que apareixen en l'escena V.

ACOTACIONS DE L'ESCENA V QUE FAN REFERÈNCIA A	
objectes	<i>(Sona un rellotge de paret, dong!, dong!, dong!)</i>
accions dels actors
intencions
vestuari
música	<i>(Una música inquietant ens avisa de la presència de la mort.)</i>
il·luminació

- b) Ara completa les acotacions que poden acompanyar el fragment següent, que apareix en l'escena VIII.

(Encara no ha acabat de dir això quan se senten veus enmig del bosc, ella s'amaga darrere un arbust i aleshores entra una rabosa amb un llibre voluminós en una mà i estirant un gall lligat amb l'altra. Un magnífic gall, com el que ella ha desitjat salvar feia uns instants.)

RABOSA. Bé, aquest és un bon lloc. Vegem... (.....
) Ahà!... (..... *primer*,
 immediatament.) No, tam-
 poc ets un faisà, a veure... No, no. Els faisans tenen
 les plomes i la cua més llargues i no tenen aquesta,
 aquesta cresta! Sí, aquesta estrambòtica cresta en
 el cap! Vegem alguna altra cosa. Hummm. (.....
 sorollosament.) Humm, no, ànec
 tampoc ets, n'he menjat molts a la vora de l'estany
 i sé com són perfectament... Tampoc una perdiu,
 ni una guatla... Hummm, hummm... Ahà! Eureka!
 Ja et tinc! Sí, sí, sííí! De segur que deus ser això:
 un gall! Un gall, quin nom tan ridícul, hi!, hi!, hi!
 La veritat és que no t'han tret molt afavorit, estàs
 molt millor al natural (*Diu bavejant, la boca*
, *mentre el pobre gall només*
 cooooooc! lamentós i
)

Vegem què diu de tu: «Estrany animal, pràcti-
 cament desconegut. Es diu que viu més enllà del
 desert de la sargantana groga i de les muntanyes
 d'Arcanjou. Els científics no acaben de posar-
 se d'acord sobre la seua naturalesa; n'hi ha que
 diuen que és una au, encara que ningú no els ha
 vist volar mai... Hi, hi, hi! Per això em resultà tan
 fàcil atrapar-te... Els mascles d'aquesta espècie es
 diferencien enormement de les femelles... es des-
 coneixen més dades sobre ells...». Clap! (*Tanca*
 el llibre.) Bah! Pesta de llibres!
 No diuen mai allò que t'interessa! Tinc igual si
 voles o no. Jo el que vull saber és si ets comestible
 o no! De totes maneres crec que ho esbrinaré molt

prompte, quasi diria que immediatament, seré la pionera, la precursora, la primera rabosa en el món que es menja un gall. Què et pareix?

QUICO. (.....) Coooooc! Coooooc!

6.2. L'edicte

Per a posar fi al problema del casament, al príncep se li va acudir una idea: «Mireu, antigament, quan les princeses o els prínceps de conte com jo es posaven malalts i no sabia ningú guarir-ne el mal, els seus pares publicaven un edicte pel qual feien saber que aquell o aquella que salvara el seu fill del mal que patia, es casaria amb ell. Així doncs, cauré malalt i també jo publicaré el meu edicte, totes les xiques del regne i encara dels regnes veïns vindran a salvar-me: *voilà*, podré veure-les totes, triaré la que més em convinga i em deixaré guarir per ella». Ell no va tenir l'èxit desitjat, però de segur que el teu edicte tindrà més èxit. Redacta un edicte per a anunciar la lectura dramatitzada o la representació de *La gallina que pogué regnar*. Pots imitar el que apareix en l'obra:

Es fa saber que Així, doncs, aquells que, en

.....

6.3. *La fitxa*

Abans es jugava sovint al carrer i no calien joguets. Es feien jocs de grup com el de *la gallina cega*, que s'esmenta en l'obra. Pregunteu a pares, mares i iaïos a què jugaven quan eren menuts i redacteu una fitxa en què aparega el nom d'un joc, els instruments que s'empren per a jugar i les regles que el regeixen. Per exemple:

NOM: La gallina cega.

INSTRUMENTS: Un mocador gran per a poder tapar els ulls a qui paga.

DESCRIPCIÓ I REGLES: Primer, s'acota el terreny per on poden anar els participants. A continuació es decideix la persona que paga. Se li tapen els ulls i es comprova que no hi veu. Per a marejar-la més encara, se li peguen unes quantes voltes mentre es manté una conversa. En acabant, es deixa sola perquè perseguisca els altres, que la guien amb la veu i procuren que no caiga ni es faci mal. Quan agafa algú, s'allibera del mocador i la persona a qui ha tocat ha de pagar. Si es vol fer més difícil el joc, qui paga ha d'encertar la persona a qui ha agafat.

LA CONVERSA:

- Gallineta cega, què se t'ha perdut?
- Una agulla i un canut.
- Busca-la per terra!
- No la trobe.
- Busca-la pel cel.
- Tampoc.
- Doncs, veges qui t'ha pegat.

6.4. Paraules que riuen... o rimen

- a) Pepeta vol que aparega menjar en la paella que li ha donat la velleta (bruixa) perquè aquesta li ha dit que és màgica i, per a aconseguir-ho, diu conjurs:

«Paella, pael**leta**,
fes que aparega una panolla
ben cruixent i daurad**eta**»,
«Paella, paelleta, una, dos i **tres**,
que aparega menjar en un no **res**»,
«Hocus Pocus Croquet**ú**,
en menjar converteix-te **tu!**»

Com ja saps, Pepeta no tingué gens de sort. Potser no havia trobat el conjur apropiat. Ajudeu-la escrivint dos nous conjurs de manera que les paraules del final de cada vers rimen, és a dir, acaben igual a partir de l'accent.

- b) A l'autor li agraden molt els jocs amb el llenguatge, per això, en l'escena en què apareix la Mort, el príncep juga a cercar paraules que s'assemblen a *mort* per tal de fer-li creure que ell no l'havia convocada. Recordeu:

MORT. Bingo! Sóc la mort! I jo, cavaller, només vinc quan tinc una cita i quan em criden.

PRÍncep. Però si jo no us he cridat.

MORT. (*Segura.*) Sí que m'heu cridat.

PRÍncep. No, no, i ara, us ho ha paregut, però i ara.

Dec haver dit: «que **fort!**». O: «tinc molta **sort**». O: «aquell quadre està **tort**», i vós heu entés **mort** però no, no, i tant que sé jo el que he dit.

Aquest és un joc molt propi dels diàlegs de pallassos, de xiquets que volen excusar alguna mala acció, d'adults... Intenteu completar els espais buits amb paraules que rimin amb *cosa*, *grossa*, *gossa* o *barra*, que trobareu assenyalades en negreta.

—(*En veu baixa.*) Eixa dona és una **cosa**!

—Què diu?

—Que la seua on està es troba; mai no fa (*Com en un apart, però s'escolta el final.*) Buf, quina situació més perillosa!

—Peri... què?

—Peri... peri.. res... Que m'ha caigut una
Sí, sí, una al peu! I em fa un mal!

—Ho lamente i jo que pensava que parlava de la meua esposa.

—Nooooo! Ella és... és... és... una rosa. Sí, sí; una (*A part.*) ben plena d'espines! (*Canvia de tema, però encara ho complica més.*) I sa mare, com està?

—Bé; un poc **grossa**. El metge diu que ha d'abaixar pes.

—(*Com en un apart.*) Un poc diu; tindrà **barra**; però si eixa dona és una!

—Com?

—Que la meua **gossa** és tan menuda que la porte dins la

—Deu anar incòmoda; no li?

—No, si no se'n puja a la

6.5. *Les frases fetes*

6.5.1. Uneix amb una fletxa les frases fetes, que apareixen en el text, amb el significat que tenen.

Morir-se de riure •	• Ser una cosa molt especial, positivament o negativament.
Ser una cosa per a morir-se •	• Eriçar-se els pèls a una persona com a conseqüència d'una emoció.
Agafar-li un batistot •	• Riure intensament i amb molt de gust.
Tindre pell de gallina •	• Tenir arrugues en la comissura dels ulls.
Tindre potes de gall •	• Donar una nota fora de to, massa greu o massa aguda.
Soltar un gall •	• Posar-se molt malalt de sobte, sufocar-se en excés.
Moure les barres •	• Menjar.

7. EL JOC DRAMÀTIC

7.1. *Mimar cançons*

Ferran canta i mima *Ave María, cuando serás mía*, una cançó de David Bisbal, per indicar-nos que els prínceps ja no són moda i que ara el que té tirada és ser cantant. El príncep també canta un fragment de la cançó de Joan Manuel Serrat *Qué le voy a hacer si yo nací en el Mediterráneo*.

7.1.1. Demostreu els vostres dots de cantants. Formeu dos grups i feu targetes de cartolina en què heu d'anotar títols de cançons que, més tard, haureu d'endevinar si us toca. Poseu totes les cartolines ben barallades damunt d'una taula, al centre de la classe. Col·loqueu-vos els dos equips, l'un davant de l'altre. Alternativament eixirà un jugador de cada equip, agafarà una cartolina, mirarà el títol i començarà un temps que pot cronometrar el mestre o la mestra. Per a anotar-vos el punt, intentareu que el vostre equip endevine, abans de la fi del temps, de quina cançó es tracta, i perquè no s'entenga bé el que canteu, només podeu taral·larejar la lletra i mimar-la.

7.2. *Una desfilada ben equilibrada*

Heu jugat mai a transportar una granera amb la punta d'un dit sense que caiga? I un llibre damunt del cap? Pepeta té moltes dificultats per a portar la paella i se les ha d'idear per a transportar-la i no perdre l'equilibri. Imitau-la.

7.2.1. De nou feu dos grups i disposeu-vos els uns davant dels altres. Trieu dos objectes que pugueu transportar alhora, col·locats en llocs poc habituals (davall de la barbeta i al cap, damunt d'un sol dit...). Portant-los en equilibri, haureu de fer una desfilada davant de la resta de la classe. Eixirà el primer de cadascun dels equips i caminarà fins a arribar davant d'alguna persona de l'altre grup; aleshores li cedirà els objectes i ocuparà el seu lloc; aquesta segona persona haurà de creuar l'espai escènic fins a arribar davant d'un altre company i procedirà de la mateixa manera. Si algú perd algun dels objectes durant el trajecte, ha de tornar arrere i

començar de nou. Guanyarà l'equip en què tots els integrants acaben abans.

7.3. *Les pel·lícules*

Hi ha actuacions del príncep que són molt teatrals, com una de les acotacions del text que diu «*(Molt cerimoniós, com l'última escena de la pel·lícula de Lubitsch To be or not to be...)*». Vosaltres també podeu ser molt cerimòniosos.

- 7.3.1. Estudieu una frase de memòria i agafeu un llibre que heu de col·locar damunt del cap. Desfileu de nou, però ara heu d'anar i tornar alhora que dieu la frase apresada. En tornar al lloc, passeu el llibre al company de la dreta, que ha de fer el mateix. Aquesta vegada heu de cronometrar el temps emprat per cadascun dels equips. Guanyarà l'equip que acabi abans i la persona que més intencions (enutjat, content, rabiüt, cregut, vanitós...) haja donat a la frase.

7.4. *Amb cara d'albergínia*

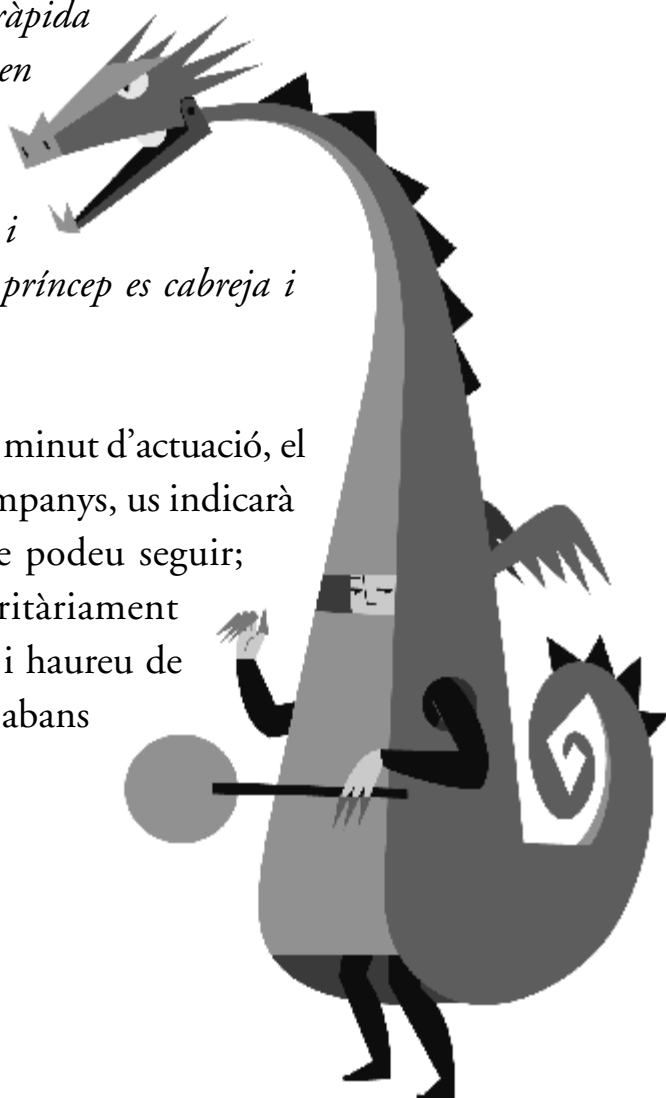
Una de les acotacions del text diu «*posant cara d'albergínia*», que no sé com deu ser però tu de segur que ho saps. Repetim una vegada més la desfilada amb un objecte, la frase i una nova dificultat: posarem cara de... En acabar cadascun, la resta de companys puntuarà l'exercici d'1 a 3.

7.5. *El ball de les pretendentes*

7.5.1. Prepareu un cercle de cartolina amb una cara roja i l'altra verda, feu grups de tres persones (una d'elles també haurà de presentar el quadre), busqueu una música apropiada i unes disfresses i prepareu un ball com el que fa cadascuna de les pretendentes. Recordeu l'acotació:

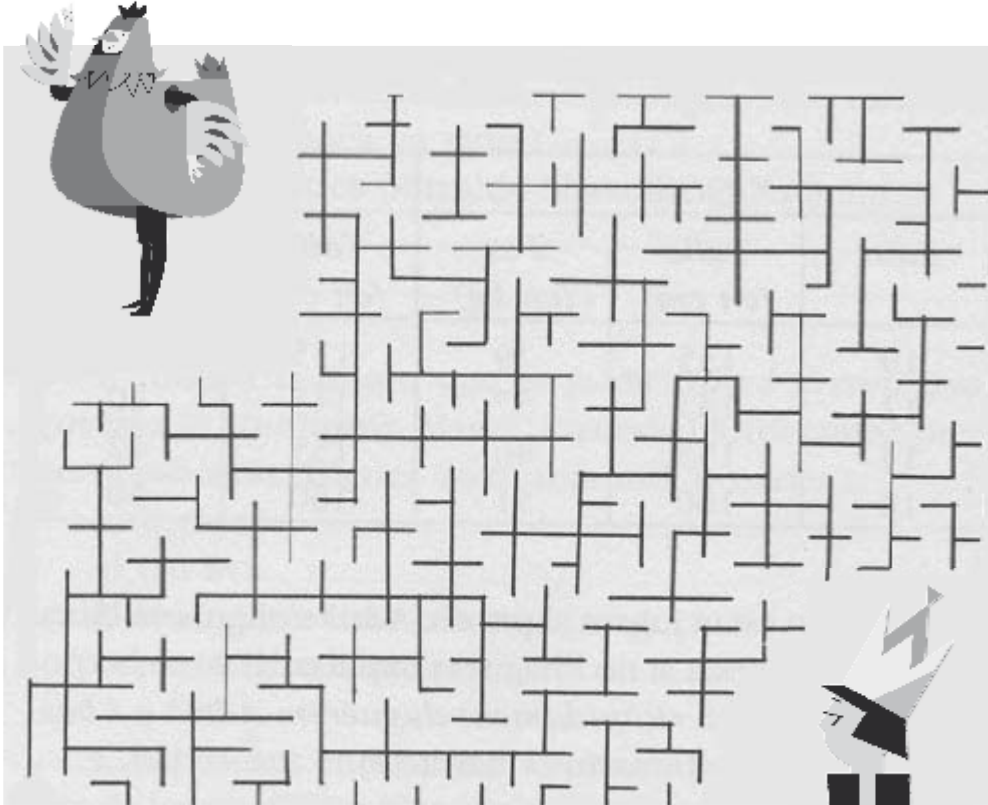
(Ell [es refereix a Ferran] les anuncia, són dos però es canvien tres voltes cadascuna, rapidíssimament. El príncep flipa en colors perquè són molt estrafolàries, entren cadascuna amb una música diferent i executen diversos balls. La primera un ball tipus aserejé, la segona una dansa cosaca, l'altra torna a aparèixer d'Espanya cañí... en fi, una escena graciosa, ràpida i moguda. El príncep comença a enfadar-se perquè a partir de la segona aparició ja li sonen; a més cada volta la cosa va més ràpida i la perruca o el vestit el duen mig posat. En Ferran, en un costat de l'escenari, les ajuda a posar-se la roba i les perruques. Al final el príncep es cabreja i les fa fora.)

Una vegada passat el primer minut d'actuació, el jurat, és a dir, la resta de companys, us indicarà amb la cartolina verda que podeu seguir; però si us ensenyen majoritàriament la roja, s'apagarà la música i haureu de deixar de pressa l'escenari, abans que us ploguen tomaques.

8. EL LABERINT

8.1. Quin camí ha de seguir Pepeta per a trobar-se amb el Príncep?

Propostes didàctiques referides al llibre
La gallina que pogué regnar (ISBN: 978-84-9824-263-8)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial, 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Víctor Latorre, Francesc J. López, Mario Máñez i Pilar Martínez
© Dibuixos de Paco Giménez Ortega, 2008